

44/24404

הקנין

זה יכול להיות ביוני
ביוני
באוגוסט
והמבינים אומרים גם בחורף

לאידוזה

זה יכול להיות לרומא
לפריז
לפרנקפורט
והמבינים אומרים גם לאיסטנבול

קפונק

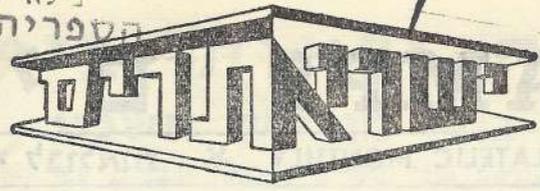
זה יכול להיות בטיסה
במטוס
סידון
והמבינים אומרים רק באג עד

אל
ותיבי אור לישראל

זה יכול להיות קל מאוד — פנה לסוכן הנסיעות

ניכאי ישראל
הספריה

החברה הישראלית
ליצור תריסים בע"מ

החברה היחידה המציעה לך:

3 יתרונות

1. אביזרי ניקל - פליז

בוזה נפתרת לא רק בעית החלודה אלא גם בעית הקורוזיה של המתכת. תריסי ישראל תריס לא יעלו חלודה ולא ירוקת. האביזרים יהיו תמיד נקיים ונוצצים.

2. מכירה לפי שיטת

שביעות רצון מובטחת

האמריקנים קוראים לזאת SATISFACTION GUARANTEED בסלנג שלנו זה נקרא "לא טוב - לא כסף". באופן מעשי מוסרת חברת ישראל תריס את השיפוט לידך. אתה תקבע אם התריס שהורכב על ידנו משביע את רצונך. אם לא השבענו את רצונך זכותך לסרב לקבל את התריס ואינך חייב לשלם תמורתו.

3. ביטוח מקיף של התריס

(כולל שבר באסבסט)

אנו מבטחים את שלמות התריס שלך. אצלנו לא רק האביזרים מבוטחים אלא גם לוחות האסבסט. חברת ישראל תריס היא היחידה המבטחת גם לוחות אסבסט בפני שבר ופגם.

בעד כל אלה כדאי לך לשלם יותר
א ב ל א י ו צ ו ר ד.

במשך חודשי יולי-אוגוסט תוכל
לקבלם אצלנו במחיר תריס רגיל

STAMPS ב ו ל י ם

ISRAEL PHILATELIC MONTHLY * הירחון הישראלי לבולאות

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Chief Editor: S. Shalit

עורך ראשי: ש. שליט

Philatelic Editor: A. Lindenbaum

עורך בולאי: א. לינדנבאום

Address: P.O.B. 2578, Tel-Aviv

כתובת המערכת: ת.ד. 2578, תל-אביב

JULY 1962

No. (60) 7 נוס.

תמוז תשכ"ב

קורא יקר,

אפריקה ממשיכה בהשתחררותה מעול זרים, ואין כאספני בולים העוקבים אחרי ההתפתחויות המדיניות ביבשת זו, לבל יחמיצו כל הזדמנות של איסוף בולים חדשים של המדינות המשתחררות. רואנדה ואורוגווי היא אחת משתי המדינות שזכו החדש בעצמאות מדינית (השניה היא אלג'יריה) ואנו מקדישים לה פרק מיוחד.

ביקורו של הנשיא טאבמאן מליבריה, בישראל, שימש אף הוא עילה לסקירה על בולי המדינה העצמאית הוותיקה באפריקה — ליבריה. בולי מדינה זו אופייניים לשם המדינה — ליבריה (חופש). למדינה זו אין כמעט בולים בעלי אופי צבאי-מלחמתי, כפי שניתן להתרשם מן הרשימה המתפרסמת בחוברת זו.

גאנה, אף היא היתה לאחרונה בכותרות העתונות, וזאת בשל הוועידה הבינלאומית בשם "העולם ללא פצצת אטום" שהתקיימה באקרא. וועידה זו זכתה בסידרת בולים מיוחדים שעוררו עניין רב וכפי שנמסר נמכרו כולם בשבעת ימי הוועידה. רשימה מיוחדת על וועידה זו ימצא הקורא בחוברת.

י ואר ישראל הביא לפרסום שורה של בולים שיופיעו בשנת הכספים 1962/63 (ראה חדשות הבולאות בישראל).

התערוכה הבינלאומית "פראג 62", שתערך השנה בבירת צ'כוסלובקיה תהיה, לכל הדעות, תערוכת הבולים הגדולה של השנה. מר. ש. שליט, שייצג את העתונות הבולאית הישראלית בתערוכה זו ויהיה נוכח בקונגרס הכתבים הבולאיים שיערך במסגרת התערוכה, מביא מספר פרטים על התערוכה, כפי שנמסרו עד כה.

לברניל, זכרנו את האספנים התימטיים ולהם מובא חומר מגוון על טיסות מיוחדות, צוררי ישראל בבולים, "יודאיקה" ועוד.

באיחולי קריאה נעימה,

המערכת

חדשות **הבולאות בישראל**

שלושה בולי מועדים תשכ"ג

כמויות בולי ישראל
שנמכרו

מאז החל השרות הבולאי לפרסם כמויות של בולי ישראל, שנמכרו עד ליום הוצאתם מהמחזור (היתר מושמדים בנוכחות ועדה ציבורית) מגלים אספנים רבים ענין בכמור יות הבולים הנמכרים.

השרות הבולאי מודיע על הכמור יות הבאות שנמכרו מהבולים המפורטים להלן: בולי מעבר בערך 0.01 ל"י — 12,895,000; 0.03 ל"י — 2,872,000; 0.05 ל"י — 4,921,000; 0.06 ל"י — 15,491,000; 0.08 ל"י — 3,762,000; 0.12 ל"י — 17,795,000; 0.18 ל"י — 1,186,000; 0.25 ל"י — 3,480,000; 0.50 ל"י — 1,601,000; 2,220,000 בולים אלה הופיעו ב־6.1.1960 ומכירתם הופסקה ב־15.5.1961.

מבולי מעבר בערך נקוב 0.07 ל"י שהופיעו ב־6.7.1960 ומכירתם הופסקה ב־15.5.1961 נמכרו 10,068,000 יח' ואילו מבול מילי 0.50 ויה הפיתוח בערך נקוב 0.50 ל"י, שהופיע ב־14.6.1961 ומכירתו הופסקה ב־1.11.1961 נמכרו 1,010,000 יח'.

ממיספרים אלה אפשר ללמוד, שהכמות המינימאלית של בול ש־נמכר באחרונה היא מיליון טפ"סים לפחות, בעוד שהכמות הגדולה ביותר היא 18 מיליון בקירוב.

דבר זה מעיד על עליה ניכרת בכמויות בולי ישראל, שנמכרו לי אחרונה בעוד שבפרסום הכמויות שנמכרו קודם לכן הגיעה הכמות הממוצעת לכדי חצי מיליון בלבד, אמנם, לגבי מרבית הבולים (כר לי המעבר) ניתן לקבל את ההסבר שהיו אלה "בולים מן המניין", אך בול מלורה הפיתוח, שהוא בול־זכרון וממנו נמכרו יותר מי מיליון טפסטים, מצביע על עליה ניכרת ביחס ליתר בולי הזכרון, ובולאים רבים עשויים להצטער על עליה זו, אם מדובר על השקעה כספית בבול זה.

אלה הם שלושה בולי מועדים לשמחה תשכ"ג, כפי שצויירו בדין חוה אורנן וצילה מנוסי, הבולים הודפסו לפי שיטת פוטוגרביורה בדפוס הממשלתי בתל־אביב.

שתי הציירות התל־אביביות, ש־זו הפעם השניה מציירות בולים בשביל הדואר הישראלי (הבול הראשון שלהן הוקדש ל"יום ה־שואה והגבורה" ותוא מראה של־הבת המורכבת מהמילים, "שמע לום ואושר העתידים לבוא. הבול בערך נקוב 0.08 ל"י מתאר את הפסוק, "וגר זאב עם כבש" (אדום ושחור); הבול בערך 0.28 ל"י מתאר את הפסוק, "זמר עם גדי ירבץ" (סגול ושחור); הבול

בערך 0.43 ל"י מתאר את הפסוק, "ושעשע יונק על חור פתן" (ת־פוח ושחור). כל הבולים הודפסו על נייר בעל רקע צהבהב וצורתם אנכית.

ישראל", ההליטו הפעם להשתמש בנושא "השלום" לציור בוליהן, ואמנם, הבולים החדשים מבטאים את רעיונו הנשגב של הנביא ישעיהו על ימים רחוקים, ימי ש־

נועד לתל־אביב - הגיע לקהיר

התעופה, אך כשהוברר לממייני הדואר המצריים שאין שם ישוב בשם תל־אביב וכי הכוונה לישראל, הם הסירו מן המעטפה את הבולים והחזירוה, לצ'כסלובקיה בתוספת הערה, "אין שרות". הדואר הצ'כי הוסיף הערה משלו: "הבולים הוסרו...".

מ. פרידנר מתל־אביב קבל לא מוזן מכתב מעניין שנשלח אליו מצ'כסלובקיה אך הגיע משום מה לקהיר שבמצרים. הכוונה לי מעטפת "יום ראשון" צ'כית ש־נשלחה למען בתל־אביב ועליה השם "ישראל". המעטפה הגיעה לקאהיר, הוחתמה בחותמת נמל

מעטפה לאליפות אירופה

כי בזכות המלה "אירופה" המורפיעה על־גבי המעטפה, התעורר עניין רב לגביה אצל אספנים המאספים חומר בולאי, הקשור באירופה.

לרגל אליפות אירופה באיגרוף שהתקיימה לאחרונה בפיז, הופיעה מעטפת זכרון מיוחדת. המעטפה הוחתמה בחותמת־דואר רגילה, עם תאריך ההתגוששות בלבד, נודע,

דגי ים-סוף ודואר אויר בבולים חדשים

רוץ ל"אל-על" וכן גליון חגיגי מיוחד. הבול יופיע בערך נקוב של 0.55 ל"י וגליון-הזכרון בערך של 1. ל"י.

בול נוסף שיופיע במשך השנה השוטפת יוצא במסגרת המפעל הבינלאומי של המלחמה ברעב ו-סיסמתו תהיה "הקץ לרעב". ערכו של בול זה יהיה 0.30 ל"י.

התצוגות הפרטיות

צומצמו

מפי מר א. קארו מתל-אביב, המשמש קומיסר ישראלי לתערוכת "פראג 62" נודע, כי הנהלת התערוכה ביקשה לצמצם את מספר הדפים של כל משתתף בתערוכה. לאור זאת לא יעלה ממוצע המסגרות של מציגי ישראלי בתערוכה זו על שתיים. מטעמים מובנים קבלו אספנינו את ההוראה החדשה במורת-רוח, שכן צמצומים בתצוגה עשויים לגרוע משלמות האינסוף ולגרום להפסד נקודות בשעת השיפוט. ההוראה הצ'כית נובעת מחוסר מקום.

לוח הוצאת בולים לשנת הכספים 1962-1963 כולל תשע סדרות בולים וז'פית ז'פרון אחת. רשימת הבולים מנוונת מאוד ונראה, כי הבולים שיופיעו במשך השנה ימצו את עיקר האירועים החשובים של השנה, לרבות מפעלים בינלאומיים, יזבלות אישים ויישובים, תנ"ך, דגה, דואר אוויר ועוד.

ברשימה שלושה בולי מועדים 0.12 ל"י ו-0.30 ל"י. בולים שיהיו בבחינת חידוש בבולי ישראל הם ארבעה בולי דגים של ים-סוף. הסידרה תכלול בולים בערכים נמוכים במיוחד: 0.03 ל"י, 0.06 ל"י ו-0.08 ל"י ו-0.12 ל"י.

בשנה השוטפת יופיעו שישה בולי דואר-אוויר בשני מועדים שונים. במועד ראשון תופיע סידרת דואר-אוויר מן המניין, חלק א' ותכלול שלושה בולים בערכים של 0.05 ל"י, 0.20 ל"י ו-0.28 ל"י. (ערכים נמוכים מאוד לגבי בולי דואר-אוויר). במועד מאוחר יותר יופיע החלק השני של הסידרה ובו שלושה בולים בערכים של 0.55 ל"י, 0.70 ל"י ו-1 ל"י. בסוף שנת 1962 יופיע בול זכר

לשמחה שכבר תיארגנו (חזון אחר רית הימים של ישעיהו הנביא, פרי מכחולן של צילה מנוטי ו-חוזה אורנג) בערכים של 0.08 ל"י, ו-0.43 ל"י.

במקביל לבולי מועדים, או סוף מוך להם יופיע בול מיוחד - לציון 25 שנה למגבית היהודית המאוחדת, בערך נקוב של 0.20 ל"י.

בול זכרון בערך נקוב של 0.30 ל"י יופיע במלאות 20 שנה למות הקדושים של יאנוש קור-צ'אק, המחנך היהודי הדגול ש-נספה עם ילדי גיטו וארשה ב-מלחמת העולם השנייה. לציון תקופת "חומה ומגדל" יופיעו שני בולים בערכים של

בול פ. י. פ. הראשון בתבל

במסגרת תערוכת "פראג 62" ייערך קונגרס פ. י. פ. - הפרדציה הבינלאומית לפרואות ולציון המאוחד יוצא בול פ. י. פ. הראשון בעולם.

חמישית בגודלה בעולם כולו. מנהלת הקוריקו מקשרת בין טכור רוגה לבין אימאיו. מנהלת הקוריקו נבנתה המשנים (מאז 1957) ובבנייה הושקעו עשרות מיליוני לירות. קיימות בה מסילות-ברזל בשני הכיוונים והיא מוארת במשך 24 שעות ע"י תאורה מיוחדת.

בול יפאני למנהרת הקוריקו

דואר ישראל ב"פראג 62"

דואר ישראל מכין עתה את התוצרת הרישמית לתערוכה הבין-לאומית "פראג 62" שתערך השנה בצ'כוסלובקיה. כפי שנודע מכין את התוצרת מר אוטה ואליש מ-תל-אביב. התוצרת תכלול כתריסר לוחות דקורטיביים עם בולי יש-ראל מסודרים בהתאם לתקופות ונושאים.

ב-10 ביוני הוציא הדואר היפאני בול זכרון בערך נקוב 10 יאן, המוקדש למנהרת הקוריקו שב-יפאן. מנהרה זו שאורכה 13,872 מטר, הינה הארוכה ביותר ביפאן והי

עוד בואשית השנה פנתה הנהלת פ.י.פ. למשרדי הדואר בעולם בבקשה להוציא אחת לשנה בול מיוחד, המוקדש לפרדציה הבינלאומית לפרואות. מרבית הנהלות הדואר, לרבות ישראל, דנו בהצעה, אולם הדואר הצ'כי יהיה כנראה הראשון שיוציא בול כזה. הבול הצ'כי מתאר ציפור דמר ייתראוירון. שבמרכזה מופיע סמל פ.י.פ. (מעטפה בתוך עיגול) ובזו נב המוטס מופיע סמל התערוכה "פראג 62".

הבול שצורתו אופקית יודפס בצבעים רבגוניים וערכו הנקוב 1.60 קרונות צ'כיות. הבול יופיע ב-1 בספטמבר השנה, שהוא גם יום פ.י.פ. לשנה זו.

הבולאות בעולם

סורינאם

דואר סורינאם הוציא החודש סידרת בולים לכבוד בית-מלון ידוע בפאראמוריו ובית הארחה בשם סטולמן. שם המלון הוא טוראריקה. הבולים הופיעו ב־ ערכים של 10 ו־15 סנט.

איי מלדיב

הדואר באיי מלדיב הוציא ל־ אחרונה סדרה בת שמונה ערכים עם תמונות דגים טרופיים וסידרה בת שמונה ערכים לכבוד יוניצ'ף.

טוגו

דואר טוגו מסר לביצוע סידרת בולים שצוירו בידי צייר ישראלי ל־תולדות הדואר בטוגו. הסידרה תכלול שישה ערכים ותופיע עוד השנה.

צרפת

דואר צרפת הוציא לאחרונה סידרה גדולה של אישים צרפתיים מפורסמים שהצטינו בשטח המדע והתרבות. התרנגול המסורתי של צרפת הופיע בבול בן 0.25 פרנק.

ספרד

דואר ספרד הוציא סידרה בת שישה בולים בהם שש רפרודורי קציות של הצייר פול רובנס (1640–1577). הבולים הודפסו ב־ צבעים שונים.

שוודיה

בשוודיה תופיע סידרה בת שלושה בולים לכבוד המלך גוסטב אדולף הרביעי. כן תופיע סידרה בת שני בולים בשם "שלושה כתרים".

סין העממית

לאספני עופות בבולים צפויים שלושה בולים נאים שהופיעו לאחרונה בסין העממית. הבולים מראים תמונות שונות של עגור רים מקודשים על־פי ציורים של

צייר סינ גודע, בשם צ'אן צ'יפו. (התמונות צוירו בפקינג ב־1961).

סינגפור

ב־3 ביוני מלאו שלוש שנים לעצמאותה (שלטון בית) של סינגפור, הנהגית ממעמד של מדינה עצמאית בחבר־העמים הבריטי. ל־ ציון התאריך הופיעו שני בולי־זכרון המראים מפת האיזור ודמות המניעה גלגל שיניים.

גרמניה המערבית

ברלין המערבית תוציא ב־12 ביולי בול זכרון לרגל פסטיבל המקהלות שיערך שם בחודש הבא. הבול, בערך נקוב של 20 פ', מראה

תווים ו־"קאמרטון". התווים הם של הקומפוזיטור בן המאה ה־17 מכאל פריטוריוס. (ראה פרטים נוספים בעמ' "יודאיקה").

גאנה

פאטריס לומומבה, מי שהיה ראש ממשלת קונגו ונרצח בידי יריביו הפוליטיים, זכה בבולי־זכרון, שהופיע החודש בגאנה. תמונת לומומבה, בצורת מדליון, הופיעה בשלושה בולים בעלי ציור זהה, שהוצאו בערכים 3 פ', 6 פ', ו־1 שילינג 3 פ'. בין המדינות המראות את ל־ מומבה בבולי דואר נמנות מצרים, גינאה, ברית־המועצות ומונגוליה.

ארה"ב

ב־24 ביולי השנה יוציא ה־ דואר האמריקני בולי־זכרון ב־ ערך נקוב 4 סנט, במלאות 50 שנה לכינוס צופות בוגרות.

הבול שצורתו אופקית, מראה דיוקנה של צופה בתלבושת־חגיגית על רקע חלק מדגל ארצות ה־ ברית.

הבול צוייר בידי וורד ברקיש בצבעים אדום ולבן.

סוריה

הדואר הסורי הוציא לאחרונה סדרה בת שני בולי־זכרון לציון עזיבתם של צבאות זרים את סוריה.

הבולים שצורתם אנכית מ־ אים באחד, דיוקן של הייל סורי במדי־שרד ובשני סוס מתרומם על רגליו האחוריות — סמל הנצחון. הערכים הם: 45 פ' — סגול וכתום; 55 פ' — כהול לילך ותכלת.

יוגוסלביה

למרשל יוסף ברוז טיטו, נשיא יוגוסלביה, מלאו שבעים שנה. ל־ יון יובל זה הוציא הדואר ה־ יוגוסלבי סידרה בת 4 בולים וכן דפית־זכרון חגיגית, שכנושא ל־ ציורה שימש דיוקנו של המלשל טיטו (בפרופיל ואנפס) לפי פסלו של האמן אנטון אוגוסטיניץ' בזאגרב.

הבולים שצורתם מלבנית, הופיעו עו בערכים הבאים: 25 דינר 2) מיליון יח), 50 ד' (מיליון יח), 100 ד' (500 אלף יח) ו־200 ד' (200 אלף יח). הצמדה שערכה ה־ נקוב 400 דינר, הודפסה במהדורה בת 60 אלף יח'.

ברית המועצות

סידרת זכרון מיוחדת מוקדשת ליובל ה־50 להופעת העתון "פרא־ בדה", הופיעה לאחרונה בברית המועצות. באחד הבולים נראה לנין.

„פראג-62“ - הגדולה בתערוכות בולים

מאת שמואל שליט

כִּי 18 באוגוסט השנה תיחנך בבירה הצ'כית תערוכת בולים בינלאומית המאורגנת ע"י התאחדות אגודות הבולאית בצ'כוסלובקיה בחסות „פ.י.פ.“ - הפדרציה הבינלאומית לבולאות.

משנה חשיבות בעקב החלטת הצ'כים לרכו את האוספים לפי ארץ מוצאם של המציגים ולא לפי ארץ האיסוף או הנושאים. שלהם הוקדשו הבולים.

כן משמחת העובדה, שד"ר וורנר הקסטר מחיפה הוזמן לשמש כשופט בינלאומי בתערוכת „פראג-62“. דבר זה מר סיף, ללא ספק, כבוד רב לבור לאות הישראלית. כידוע, שפט ד"ר הקסטר בתערוכות בינלאומיות כגון „פלרמו 59“ (איטליה), „ווארשה 60“ (פולין), „בודפשט-61“ (הונגריה). ד"ר הקסטר נחשב לאחד מגדולי המומחים לבולי ישראל ובולי ארצות המזרח התיכון.

כדי למשוך מבקרים רבים לתערוכתם, הודיעו הצ'כים על השתתפותם של בולאים ידועים כמו בוינוביץ (היגוסלבי) מר לונדון, ג'. בולאפי (יהודי מאיטליה, מ. וורנר מיגוסלביה, א. קהר מארה"ב, מ. ליפשיץ (יהודי) מ. מצרפת, פ. בורה מפולין וו. קהלר מגרמניה ואחרים. בולי אים אלא הסכימו להציג את אוסמיהם הידועים ב„פראג-62“, שרמתם הבינלאומית גבוהה מאד.

באגף הרשמי ישתתפו הפעם 64 נציגויות רשמיות של מדינות שונות, לרבות ישראל. מספר פר זה הינו כפול ביחס למספר מדינות (תנהלות דואר) ש"לקחו חלק בתערוכות בינלאור מיות כגון „אינטרפוסטה“, „פ"לרמו" או „ווארשה“.

הנהלת התערוכה „פראג-62“ מבטיחה לכל המבקרים הורים בילוי נעים בצ'כוסלובקיה במשך כל תקופת שהותם בארץ. זו כן מבטיחים המארגנים הצ'כים הקלות במכס והנחות של 50 אחוז לנוסעים ברכבת הצ'כית לכל האורחים שיבואו מחוץ לארץ ל„פראג-62“.

לפי הנתונים שבידינו תהיה זאת התערוכה הבינלאומית הגדולה ביותר, שנערכה אי פעם בחסות „פ.י.פ.“, שכן כ־1800 אספנים מכל קצות תבל הביעו כבר את נכונותם להשתתף בתערוכה זו.

גם אספני בולים ישראלים רבים יקחו חלק פעיל בתערוכת „פראג-62“ ואם לא יחול שינוי של הרגע האחרון, ישתתפו בה 35 אספנים מכל קצות הארץ. זהו מספר-שיא לגבי השתתפותו בתערוכות בינלאומיות שנערכו עד כה. לעובדה זו

השרות הבולאי הישראלי מכין כבר תוצגת רישמית שתשלח לבירה הצ'כית. ממקור מהימן נודע לנו, כי בסטודיו של גראפיקאי תל-אביבי עובדים כבר על תוצגת זו. שאם תוכן אמנם במתכונת המקובלת או בדומה לזו שנשלחה לבור דפושט, עשוי גם מוצג זה לזכות בהצלחה רבה.

תערוכת „פראג-62“ תהיה פתוחה במשך שבועים. זהו זמן ממושך יחסית לתערוכות בולים בינלאומיות, אולם כדי לא לשעמם את המבקרים בצ'כוסלובקיה, יערכו במסגרת התערוכה כנס בינלאומי של „פיסקו“ (איגוד אספני בולים לפי נושאים), כנס של „פיסא“ (איגוד בינלאומי של אספני בולי דואר-אוויר) וכנס נוער בולאי.

כן תיערך במסגרת תערוכת „פראג-62“ ועידה בינלאומית של עורכי עתונים בולאיים וכתבים בולאיים בעתונות הירמית. גם עורך „בולאים“ ישתתף בוועידה זו.

המארגנים הצ'כיים מקדישים תשומת-לב מרובה גם לצורתה הפנימית וההיצוגית של התערוכה „פראג-62“. בין השאר מוזכרים שמותיהם של טובי האדריכלים הצ'כיים שהכינו את הביתן הלאומי של צ'כוסלובקיה בתערוכה הבינלאומית בבריסל בשנת 1958.

שטחה הכללי של התערוכה עולה על 10 אלפים ממ"ר מתוך זה יוקצה לאספנים מחוץ לארץ כ־8800 ממ"ר ואילו לרשות האספנים המקומיים יועמדו כ־1200 ממ"ר.

ד"ר נ' אופיר ביטוח על כל ענפיו

תל-אביב
רח' הירשנברג 15-17
טלפון 22-55-26

תל-אביב
רחוב אלנבי 108
טלפון 6-25-20

ליבריה - מדינה ללא בולי צבא

מאת ב. א. ברקאי

חר לארבע שנים, והסניאט, בן עשרה חברים, לשש שנים. הצבא הליברי מונה כ-4000 חיילים ור הוא מאורגן על בסיס של נוסרות (מיליציה).

ההקלאות היא פרנסתם העיקרית של תושבי ליבריה, המגדלים קפה, אורז, קני סוכר. לחברת פיארסטון האמריקנית נמסר זכיון לגדל גומי ולחברת "רפבליק סטיל קורפוריישן" זכיון לניצול עפרות הברזל.

חברת האחים מאיר הישראלית, שהקימה לפני שלוש שנים במונרוביה את בית המלון "דיוקור פאלס", תופסת מקום נכבד בחיים הכלכליים של הארץ. שרוב סחרה מתנהל עם ארצות הברית.

ב-102 שנות קיום הבולאות הליברית (הבול הראשון הופיע בשנת 1860) לא הל שינוי במדיניות הבולאית שלה. בבוליה חודרים הנושאים החביבים על ארץ זו: נופה ועולם החי שלה פילים והיפופוטמוסים (בעיקר), נשיאים, נושאים המבטאים דאגה לנוער, בריאות ופיתוח כלכלי, היגיון ותרבות. כן ניתן ביטוי בולאי לקשריה הידידותיים עם ארה"ב ב"פסל החרות" בגמל ניו יורק, נשיא ארה"ב, ויחסה החיובי למוסדות האו"ם השונים. ואם נסיף לאלו את דגלה וסמליה הלאומיים, הרי מנינו את רוב הנושאים של הברית לים בליבריה. נציין שעל סידרה אחת בלבד מצאנו זכר ל"צבאיות" — בבולי הזכרון שהוצאו לכבודו של נשיא ארצות הברית פרנקלין ד. רוזבלט: המנוח נראה סוקר משמר צבאי...

הערצת העם לישיאו טובאמן מוצאת ביטוי במספר הגדול של בולידואר שנושאים את דיוקנו, כגון הסידרה משנת 1952 — אש"מון וטובאמן; הסידרה משנת 1959 — דיוקנאות ראשי הועידה של ארצות אפריקה העצמאיות; דפית הזכרון לציון 100 שנים לבול הליברי — דיוקנאות הנשיאים בנסון וטובאמן וכו'.

נשיא ליבריה, ויליאם ו. טאבמן, רעייתו ובני פמלייתו יצאו בתחילת החודש את הארץ באנית "תיאודור הרצל", לאחר בקור ממלכתי של עשרה ימים. ביקורו של הנשיא הליברי לא ציון בישראל מבהיכה בולאית אך לא מן הנמנע שנושאר בקרוב, כי דואר ליבריה הוציא בוד מיוחד לציון הביקור הממלכתי, כפי שכבר עשה זאת בעבר.

תערובת מורגינייה, שבארה"ב, שהיה אדם נבון ומוכשר.

ב-1942 נחתם הסכם בין ארצות הברית ובין ליבריה המתיר לצבא האמריקני לבנות שדות תעופה אסטרטגיים במדינה. ב-1944 נחתם הסכם להקמת בסיסים צבאיים

ליבריה בתעמולה ציונית
בימי השגשוג של התנועה הציונית ברוסיה, אחרי מהפכת פברואר, הופצה ברוסיה הורבת קטנה ברוסיה, שהוצאה על ידי המרכז הציוני בקיוב בשם "ליבריה". תוכנה של החוברת היה תולדות הרפובליקה הכושית הראשונה, אולם בסופה של החוברת באה הערה קצרה, בערך בזו הלשון: "נדמה לנו שליבריה יכולה לשמש לנו דוגמה להגשמת שאיפותיה של התנועה הציונית".

וימיים קבועים של ארצות הברית. הממשלה מורכבת לפי המתכונת של ארה"ב. הנשיא וסגן הנשיא נבחרים בבחירות כלליות לתקופה של שמונה שנים. בית הנבחרים, שמספר חבריו 31 נב

ב-1957, כשערך הנשיא ויליאם ו. טאבמן סיור במערבי אירופה, הוציא דואר ליבריה שתי סדרות בולים מקוריות ביותר. שבעת הבולים שבסידרות הציגו כל אחד מהם את דגל המדינה המארחת על רקע נוף טיפוסי לאותה מדינה: שוודיה מיוצגת על ידי ארמון העל ברנדנבורג; הולנד — תחנת רוח; צרפת — שער הנצחון בפרוי; איטליה — הקוליסיאום ברומא; שוויצריה — בית אכרים; הוותיקן כנסית פטרוס.

שתי הסידרות זכו בשעתן לתפוצה עצומה בכל רחבי העולם ובפרט בארצות הנוגעות בדבר. נזכרנו במאורע בולאי זה עם בואו של נשיא ליבריה לישראל, נקווה שליבריה תמשיך במסורת יפה זו גם לגבינו.

ליבריה משתרעת על שטח של 103,600 קמ"ר והאוכלוסיה שלה מונה מיליון ורבע נפש. 99 אחוז מהם כושים.

דברי ימיה של ליבריה מתחילים בשנת 1816. כשהחברת התישבות האמריקנית קיבלה צ'ארטר מן הקונגרס האמריקני לשלוח עבדים כושים ששותררו אל חופה המערבי של אפריקה.

קבוצת המתישבים הראשונים, שמנהיגם נקרא בשם אשמן יהודי (יש טוענים שהיה יהודי) עלתה על החוף ב-1822 בכף מאסוראדו ליד המקום בו עומדת כיום עיר הבירה מונרוביה. מושלים לבנים, שנתינו על ידי החברה, שלטו בליבריה עד 1841. ב-26 ביולי 1847 הוכרזה עצמאותה וכנשיא ראשון נבחר יוסף רוברטס, בן

חידת בולי וויט סטבוש הפולנים

לפני כשנה הוציא הדואר הפולני סדרה מעניינת של בולים עם תמונות המוכות המפורסם שבמנפיה "מריה הקדושה" בוואל שבקראקוב (פולין) ומעטפת "יום ראשון" עם תמונתו של האמן המיסטורי ויט סטבוש.

ברה מקיפה לשיחתי המוסיקה הישנים. הוא מתאר את המוסיקה הדתית והחילונית, ווקאלית ואינסטרומנטאלית. בחקריותו עסק הרבה במוסיקה שהיתה נהוגה במקדשי הדתות העתיקות, כגון היהודית, המצרית, היוונית והרומית.

הבול עם תווי פרטוריוס ליצירה "שירת ציון" עשוי לעניין את אספני "יודאיקה". חלק חשוב במחקריו מוקדש למוסיקה יהודית עתיקה, שהושאלה אחר-כך לכנסיה הנוצרית וכן לכלי-זמר הרומנים בתנ"ך. (ראה "אנציקלור" פדיה למוסיקה", הוצאת "צ'צ'יק").

בול רוסי לתהרות פני ישראל

לרגל הקונקורס הבינלאומי ע"ש צייקובסקי, שהתקיים לא מזמן במוסקבה, הוציא דואר ברית המועצות בול זכרון, הנושא דיוקנו של הקומפוזיטור הנודע. בתחרות זו זכה, כידוע, הכנר הישראלי שמואל אשכנזי במקום שני.

"חמש שנים לשחרור עזה" מצרים, המנצלת בקביעות את בוליה לתעמולה פוליטית, הוציאה ארבעה בולי זכרון לציון "חמש שנים לשחרור עזה". שני בולים הופיעו לשימוש במצרים ואילו שני האחרים הופיעו במדינת "פלשטינה". ציור הבולים זהה. הוא מראה את מפת היציע של עזה.

בול "תנ"כי" בהונגריה לרגל קונגרס השלום שנערך בימים אלה במוסקבה הוציא דואר הונגריה בול זכרון המראה פסל בצורת אדם שבידו חרב ההופכת למחרשה. פסל זה המוכיר את דברי ישעיהו "וכיתתו חרבותם", הופיע בשעתו בבול רוסי (גם דפית זכרון). הפסל עצמו נמסר כשי של ממשלת ברית המועצות למרכז אר"ם בניו-יורק.

וקיבל שם חדש כשם המקום "ווייט". את המסקנה הזו סיפר פרופטור שפיצר לכומר-המשגיח וכתוצאה מזאת נעלמו מן הכנסיה, כעבור זמן מה, התמונות האותיות העבריות.

קשה לאסוף אינפורמציה מהימנה בעניין מוצאו של ווייט סטבוש והאסמכתא היחידה לעת-עתה היא, סיפורו של פרופטור שפיצר, עם כנסיית ווייט-אן-דר-גלאן, אך טרם קבל כל חומר חדש, כאשר פירסמנו פרטים אלה בעתון "דבר" הגיבו מספר קוראים בספק בקשר ליהדותו של סטבוש. גיורה בר-שלום מגבעתיים כתב, למשל, כי הדבר אינו מתקבל על הדעת, שכן כאשר כבשו הנאצים את פולין, הוציאו האחרונים בולים עם דיוקניהם של אמנים גרמניים שפעלו בפולין ובין התמונות מופיעה תמונתו של ווייט סטבוש. הבול יצא ב-1942 ובתיאורו בקטלוגים כתוב: ווייט סטבוש, פסל, 1445-1533. לפי התאריך יכול היה להיות איש זה אנוס שגורש עם בני ישראל ב-1492 מספרד. אם יתאמת דבר יהדותו של האמן, כותב ג. בר-שלום, יהיה בזה קוריוז מאוד משונה.

בגרמניה - "שירת ציון"

התווים שעל-גבי הבול הגרמני (ראה חדשות חוץ) הם של פריטוריוס מיכאל (1571-1621), מן הנודעים ביותר מבין המוסיקאים בשם זה, שפעלו בגרמניה. (בשם פרטוריוס כינו עצמם כ-20 קומפוזיטורים גרמניים ששמן היה שולץ).

מיכאל פרטוריוס ידוע כהיסטוריון ומוסיקולוג. הוא חיבר ספר "מסכת מוסיקאלית" המכיל הס-

לא היינו מרחיבים את הדיבור על בולים אלה, אילו לא גילוי המעניין של ד"ר שאול דגוני מן חיפה על מוצאו של האמן ששמו מופיע על הבולים הפולניים.

האמן נא אדוני לסודי, הסוד הכמוס בליבי, שזה שנים לא הצלחתי לפרסמו. ווייט סטבוש היה מן האנוסים. מלים אלה אמר פרופטור שלמה שפיצר מן-ראקוב ונתפרסמו בזכרונותיו של פרופטור אלכסנדרוביץ, עמיתו של ד"ר דגוני, שביקר לפני שנים אחדות בארץ.

בגלל רדיפות האינקביזציה ברה ווייט סטבוש מספר דרך נודויו עבר את צרפת ואוסטריה העלית, משם נדד לגירנברג והגיע לקראקוב. בעיר זו בחר לו מקום מגורים ברחוב אנה הקדושה שבשכונה היהודית בזמן ההוא. למסקנה זו הגיע פרופטור שפיצר עקב מרה זה: בשנת 1926 הוזמן פרופטור שפיצר על-ידי כומר-משגיח בכנסייה בוואל ונתבקש לפענח כתובת על-גבי כובע פרווה של אחת הדמויות המצוירות בתמונה ישנה מתקופת ווייט סטבוש. היו שם אותיות דפוס עבריות "ש.כ." מהקישוטים שבריצפה עלה בידי פרופטור שפיצר לפענח פסוק זה: "אני סטבוש כהן, ניצלתי בנס ופה מצאתי מחבוא".

הוא סיפר, כי כובעה של הדמות הזכיר לו את תמונתו של האמן מימי הביניים הידוע בשם ווייט סטבוש אשר ראה בבכנסייה ווייט-אן-דר-גלאן. לפי השערתו התעכב ווייט סטבוש בדרכו מספרד לפולין בטירול שבאוסטריה, שם התגורר בכנסיית ווייט-אן-דר-גל-אן, קישט את הכנסייה בתמונתו

הנסיך צ'רלס נהנה לראות עצמו בבולים

מן הבולים התורכיים וקבלתי בו-
לים שאני יכול לראות עצמי
ארבע פעמים...

אליזבת השניה בבול גנאי

אגב, תמונת הנסיך טרם הופיעה
בבול בריטי. עם שיחזורן המדינה
של מושבות בריטיות רבות, מת-
מעטים הבולים עם תמונות מלכי
בריטניה.

אליזבת השניה — המלכה הגו-
כחית. אבי המלכה — המלך ג'ורג'
ה-6 פיתח את האוסף ובתו ה-
מלכה אליזבת לא זו בלבד שהמ-
שיכה בטיפוח האוסף, אלא אף
צירפה אליו פריטים חשובים מ-
אוספה היא. לאחרונה הצטרף
למשפחת האספנים בן הדור הר-
ביעי — הלא הוא הנסיך צ'רלס.
הוא התהיל לאסוף בולים, ואף
מתחלף עם חבריו בכתה.

כך החליף סידרת בולי תורכיה
רגילים תמורת צימדה בת אר-
בעה בולים שהופיעו בניו-זילנד
ב-1952. בולים אלה, שהם בולי
סעד עם ערך כספי מוסף, נוש-
אים את דיוקנו של הנסיך. אני
שמח מאוד — אמר — שהתפטרתי

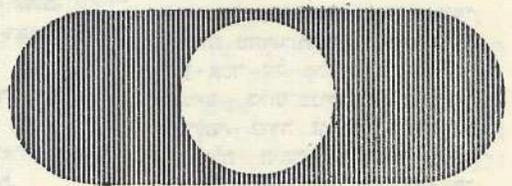
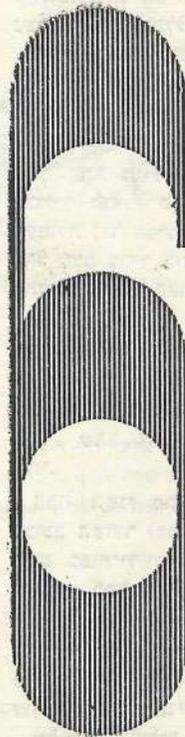
המשפחה המלכותית הבריטית
ידועה כחובבת בולים, זה דורות

הנסיך בבול ניו-זילנד

אחדים. הראשון שהתמסר לתח-
ביב זה היה סבה של הוד מעלתה

ששים
שנה
בנק לאומי
לישראל
בע"מ

עם הזמן

הבנק הצועד

גאנה אירחה ועידה בינלאומית

ישראלים ציירו בול, העולם ללא פצצה

צורה אנכית, בערכים שונים, נור שאים את הסיסמה באנגלית, "ה' עולם ללא פצצה".

ברשימת המשתתפים אנו מוציאים את ז'ורז' אמאדו, סופר-פיטן מופלא שכתב את "יס'המות"; ושמות כמו שפינוזה, אלפסי, הירי-שפלה, בוכבינדר, קוויץ, ליפשיץ, מרקוביץ, מלמן, ריכטר, יוט-בלט, כ"ץ ועוד שמות קרובים ללב. יש ביניהם כאלה, השמחים לפגוש בישראלי, ויש המגלים התענינות רבה, אך מתחששים ליהדותם... הם מייצגים את שווי-דיה וצ'ילה, מרוקו, פולין ו-גרמניה.

תחרות בינלאומית לציור בול בארה"ב

הדואר האמריקני הכריז, זו הפעם הראשונה, על תחרות ציירי-רים. ב-500 דולאר תזכה התצעה שתאושר לביצוע בול "מאה שנה לקרב-נטיסבורג". בול זה יופיע ב-1 ביולי 1963, כחלק משרשרת-בולים שתימשך חמש שנים ותציין את הקרבות המפורסמים של מל-המת-האזרחיים. עד כה הופיעו בולים לכבוד הקרב בפורט-סמטר וקרבי-שילה. מועד סגירת התחרות הוא ה'1 באוקטובר.

קץ לצמדיות-פאר לבנוניות במסגרת המלחמה בשחיתות. ציונה נשיא לבנון לחדול מן ה-נהג של הדפסת "צמדות-לוקסוס" בעלות מהדורות מצומצמות מאוד וכן אסר על מכירת בולים לב-נוניים בלתי-מנוקבים ל,יחידים סגולה". צורה זו של התעשרות קלקלת היתה אופיינית מאוד לדואר של שכנתנו הצפונית ב-שלוש השנים האחרונות. למעשה, היתה קיימת קנוניה גלויה בין הנחלת השירות הבולאי בבירות לבין "קבוצת-לחץ" של סוחרי-הבולים המקומיים.

בין ה-21 ל-28 ביוני התקיימה באקרה, ברית גאנה, הוועידה מיוחדת במינה של נציגי ארצות שהוזמנו עליידי ממשלת גאנה להפגין נגד השימוש בפצצות אטום. שם הוועידה: "העולם ללא פצצות אטום".

מקומם של הבריתות הצבאיות הקיימות. ראש ממשלת ברית המועצות, מר ניקיטה חרושצ'וב שיגר איגרת ברכה למשתתפי הוועידה באקרה שבה הוא מדגיש, כי אין לקוות

ועידה זו נשאה אופי בינלאומי ומשתתפיה, שהוגדרו כ"אזרחים פריטים" באו מאפריקה, אסיה ו-אמריקה הלטינית. על סדר היום עמדו שאלות מדיניות כגון הפ-חתת המתח הבינלאומי, שיטות ביקורת יעילות לפירוק נשק כללי בעולם ועוד.

אחת הוועדות של וועידת "הער-לם ללא פצצה" דנה בסכנות הצפויות לאזורים שונים מכניסתן של "מדינות קטנות" למועדון היצרנים של פצצות אטום. הובן כי בדעת הוועדה לקרוא לכל המדינות, שברשותן כורים גרעיניים בעוצמה העולה על שני מגא-וואט — "מייצרי פצצות אטום בכוח" — לפתוח את מוסדות המחקר הגרעיניים שלהם בפני פיקוח וביקורת מטעם אר"ם. אחד מחברי הוועדה קבע: "מדינות אלה עשויות לייצר פצצות קטנות מן הסוג שהוטל על הי-רושימה, אשר לא ידאיגו יותר את המעצמות הגדולות, אך תנו דעתכם למתיחות אזורית העלולה להיגרם על ידי המדינה המסוגלת לייצר פצצות גרעיניים".

הוועדה השלימה טיוטת דו"ח על הסכנות בכוח, הכרוכות בהצ-טרפתן של "מדינות קטנות" ל-מועדון הגרעיני. לדברי מקורות מוסמכים, כולל הדין והשבון את גרמניה המערבית, איטליה, שווי-דיה, יפאן, גרמניה המזרחית וסין, ובעתיד הלא-רחוק גם את הודו, צ'כוסלובקיה, הולנד ובלגיה.

כן הושלם דו"ח ביניים ראשון על הדרכים האפשריות לפתרון בעיות בינלאומיות שונות, היו צרות מתיחות בעולם.

הוועידה מציעה, כי הסכמי-הגנה הדדיים אזוריים יתפסו את

לשלום, אלא אם כן יושג פירוק נשק מוחלט וכללי.

דואר גאנה, המייחס השיבות רבה לוועידה זו החליט לתת לה פירסום באמצעות סידרה בת ש-לושה בולים מיוחדים:

זה עתה הגיעו לידנו שלושת הבולים הגאנאיים, המוקדשים ל-תעמולה נגד הפיצוצים הגרעיניים. אחד מהם צויר בידי הנראפקאים התל-אביביים, האחים שמר.

בול זה (ראה תצלום) מראה את "פטריית" הפצצה האטומית, כשהיא דמוית גולגולת-המות. הציור צויר בצבעים אדום ושחור-אפור, שהם צבעי הפיצוץ הגרעיני.

הבול השני מתאר במרכזו את הכוכב השחור (סמל גאנה) וסביבו חמש כפות-ידיים האוחזות בעלי-זית — סמל השלום.

הבול השלישי מראה יונה צהר-רה — סמל השלום, על רקע כדור-הארץ (מסוגנן) ומעליו ענף עם עלי-זית.

שלושת הבולים שהודפסו ב-

מעטפת אל על

לטיסת לוד פרנקפורט

מאת ש. שליט

בשפה הגרמנית, בצבע אדום, האומרת: „בגלל שביתת ה־עובדים בשדה־התעופה, נדחתה טיסת הבכורה ל־11 ביוני 1962“.

מסתבר ששביתות העובדים אינן נחלתם של פועלים ביש־ראל בלבד.

איכות בולי דואר־אוויר והותמות־טיפוס מיוחדות הוא ענף חשוב בבולאות. האספנים המתעניינים בנושא זה מואגדים ב„פיסא“ — התאחדות עולמית של אספני דואר־אוויר, המונה רכבות בולאים מכל ארצות תבל.

אספני דואר־אוויר מגלים ענין בכל טיסת־בכורה, אם לרגל חנוכת קו־טיסה חדש, ואם לרגל הפעלת דגם חדש של מטוס. מאורעות אלה זורכים לרוב בחותמת־דואר מיוחדת או במעטפת־טיסה מיוחדת.

בראותך את הסכנה
הוצא כעוד מועד את המסקנה:
הביטוח בחברת „הסנה“
שלווה וכיטחון מקנה!

הסנה

חברה ישראלית לביטוח בעים

המשרד הראשי: תל־אביב, מונטיפיורי 27 — סניפים וסוכנויות בכל הארץ.

ב־4 לחודש יוני חנכה חברת „אל־על“ קו טיסה חדש ב־מטוסי „בואינג—707“ בין לוד לפרנקפורט שעל נהר מיין (גרמניה המערבית).

זה עתה הגיעו לידינו מע־טפות וגלויה מיוחדות, המשמרות מזכרת לטיסת הבכורה בקו פרנקפורט—לוד. המעטפה שבויללה בבולים גרמניים, נושאת את הכתובת בשפה הגרמנית „גרמניה־ישראל — טיסת בכורה פרנקפורט תל־אביב“ (במקום לוד), אולם הכתובת הרשומה בה היא „אל־על — שדה תעופה לוד־ישראל“.

הגלויה מראה בצדה האחורי תצלום של מטוס „בואינג 707“ ובשולי הגלויה מופיעה ה־כותרת: „אל־על“ — נתיבי אויר לישראל — באנגלית ובעברית.

המעטפה הוחתמה בכמה חו־תמות: האחת — חותמת תע־מולה בנוסח: „אל־על חנוכת קו־טיסה — 4 ביוני 1962 — פרנקפורט — תל־אביב“; ה־חותרת הנוספת הן של שדה־

צוררי ישראל בבולי-דואר

מאת ע. הירש

פרייננד הקתול, 1516 —
1452 (ספרד, צומ' 1054—1045).
אויבלה הקתולית, 1504

— 1451 (ספרד, 1040—1031 צו' משטין). המלכים הקתוליים" נמ' גים עם המדינאים הגדולים ב' מוצאי ימי-הבינים ובתקופת ה' רנסנס. הם שאפו לכונן את המדי' נה הספרדית על יסודות הצדק והמשפט, כן ראו חובה מיוחדת ה' לעצמם לתקן ברוח המסורת ה' קתולית את מצב הכנסייה בארצם. תחילה הגנו על היהודים מפני התפרצות השנאה שגדלה והת' ערבו לטובתם. כדרך קודמיהם העניקו לאנשי להמס וחוסד ה' יהודים משרות חשובות. דון אב' רהם שניאור — גובה מסים עליון במלכות קסטיליה. אולם במשך הזמן הפך הזוג הצעיר לרועץ ליהודים והאנוסים החשו' דים ביהדותם הושלכו בתמוניהם לבתי-כלא. הנוצרים חויבו ל' הלשין על "הכופרים". מאות יהוד' דים ואנוסים הוצאו לשריפה על המוקד אחרי ענויים ווידוים. ב' שנת 1492 נחתך גורלם של מאות אלפים יהודים על-ידי גרושם מ' ספרד שניתן בפקודת המלך וה' מלכה. לא עזרו הצעות הכספיות לבטול הגזירה וצו המלך יצא לפועל "היהודי שימצא בארץ, אחת דתו למות, אם לא ימיר דתו".

— סיקטום החמישי, 1590 —
1521 (ותיקן, צומשטין 198) יורש כסאו של גריגוריוס השלשה' עשר, אמנם ביטל את גזירת גרוש היהודים במדינת הכנסייה חוץ מרומא ואנקונא, אולם הוסיף לבער ספרים עבריים פסולים. הוא איפשר הסתות נגד יהודים והכריחם להקשיב.

— אורבנום השמיני, 1644 —
1568 (ותיקן, צומשטין 201) — יותר משהיה מנהיג דתי היה שליט הילוני. טובת משפחתו היתה חשובה בעיניו מהענין הדתי. רדף את היהודים במדינתו. למשלחת (המשך-בטמוד הבא)

תקצר היריעה לפרט את כל צוררי ישראל המופיעים על בולי-דואר, מאז ראשית תולדות עם ישראל ועד ימינו. ליקטנו כאן כמה בולים של אישים מימי הביניים והרנסנס.

רודף-הבצע את היהודים המגור' רשים לשוב לנחלתו הצפונית. הוא נזהר בהם ביותר מפני ש' ראה בהם כלי-שרת חשוב להס' פקת כספים. בעקבותיו הלכו ה' שרים הפיאודליים והשתדלו לה' פיק מאת האוכלוסיה היהודית את התועלת הגדולה ביותר. דבר זה גרם למחלוקת בין המלך וה' שרים בנוגע לזכותם של היהודים העוברים מנחלה לנחלה ונקבע חוק הסגרה של יהודים, "בורחים". מאז ואילך מצוי בתעודות הכנוי "יהודי המלך" להבחין בינו ובין יהודי הכפוף לגרף או לברון.

לואי התשיעי הקדוש, 1270—1215 (צרפת, צומשטין 1001), מלך צרפתי זה ידוע שנשד' בה במסעיה-הצלב על-ידי המוס' למים. הוא היה סמל של מושל מסור בלב ובנפש לאפיפורים, שאף להכניס את היהודים תחת כנפי הנצרות ויסד מוסד מיוחד לתמיכת המומרים. מרוב פחדו מפני השפעת היהודים על הנוצ' רים יעץ להם לא להכנס בשום ויכוח דתי עם היהודים. בסוף ימיו נמשך לאונס דתי בגלוי. בשנת 1269 הכריח את היהודים לשמע דרשותיהם של המטיפים הדומיניקנים שהיו הולכים מעיר לעיר ומזמינים אותם בכל מקום לווכוחים פומביים.

— אלפונס הרביעי, 1357 —
1291 (פורטוגל, צומשטין 840). הוא ממלכי פורטוגל במאה ה' ארבע-עשרה שנענה לדרישות ה' כמרים וגזר על היהודים להופיע בפומבי עם סימן צהוב בצורת מגן-דוד על פני הבגד העליון או בכסוי ראש. אולם, את הנתינים בעלי "אות כבוד" זה הוקיר על כך עד שאסר על האמידים ש' ביניהם לצאת את הארץ.

גרגור התשיעי, 1241 —
1150 (ותיקן, צומשטין 48, 49, 50). יורש רוחני של התכנית ל' הגמוניה של הכנסייה הרומית. ניהל מלחמת השמדה בכתות ה' כפירה, חיזק וביצר את הדת ה' קטולית. אשר החלה מאז לקבל את מבנה הנוכחי.

הוא השיג מטרות אלו על-ידי השלמת אירגון האינקוויזיציה. מעמדתו התוקפנית כלפי כל הת' נגדות רעיונית או מעשית. נבע גם יחסו ליהודים. הוא חזר ו' הוציא לפועל את גזירות אינוצנ' טיוס השלישי, הידש האיסור של כל מגע בין יהודים וקהל מאמיניו הנוצרים. צווה על גשיאת אות' הקלון ואסור בהירתם של יהודים למשרות גבוהות. כתוצאה מכך הורע מצב היהודים בארצות בהם היתה לו השפעה. גריגור היה יוזם העיקרי לשריפת התלמוד שבוצע בשנת 1242, שנה לאחר מותו. כהונתו של גרגור התשיעי היתה הרת-אסון לעם ישראל ו' דמותו כקנאי עיור ומחוסר סבלנות נשמרה בזכרון העם במשך תקופה ארוכה.

בניפציוס השמיני, 1303 —
1295 (ותיקן, צומשטין 169). בזמן כהונתו קדרו על-פני קהילת רומי עננים כבדים. אפיפיור זה, גאותן, שבשאיפותיו לשלטון על כל המלכים גרם רק להשפלת הכנסייה. הוא גילה את שנאתו לישראל מיד בעלותו על כסאו. החרים את רכושם של יהודים אמידים שנאשמו על מתן כסף למתנגדיו. בשנת 1298 הוציא להורג ברומא את ר' אליהו ד' פומה לפי האשמה סתמית.

— פיליפ אוגוסט, 1223 —
1165 (צרפת, צומשטין 1039) לאחר שנת 1198 קרא המלך

בולים עצמאיים ברואנדה-אורונדי

ההיסטוריה. בכתיבת שורות אלה לא נודע על תוכניות המדינה החדשה במה שקשור בהוצאת בולים, אולם משערים שהבולים העצמאיים יודפסו גם להבא בי בלגיה.

רואנדה ואורונדי, השוכנות בין קונגו, קניה וטאנגאניקה במזרח אפריקה, הן ארצות דלות וחסרות אוצרות טבע, אך מאוכלסות בצפיפות רבה. על שטח של 54 אלף קמ"ר יושבים בשתי המדינות המישה מיליון נפש בקירוב. הן אמצעים שהועמדו לרשות המדינה החדשה על-ידי האו"ם לא יספיקו בודאי וללא ספק תמשיך המדינה בתלותה בבלגיה. מיניסטר-ההחן הבלגי הבטיח עזרה ממשית של מיליוני דולרים שבלגיה תעניק לרואנדה-אורונדי, אך ברור, כי הגשמת הבטחות תלויה בהתפתחויות המדיניות בעתיד. לרואנדה-אורונדי, בדומה לארצות-החסות-הבלגית האחרות, נסיון מעט במנהל ציבורי עצמאי ובודאי יורגש מחסור במומחים ובעל-מקצוע בכל השטחים לרבות ענייני דואר ובלואות.

בעבר השתלמו בישראל פקידים בכירים ממשרד הדואר בארצות אפריקה המחזיקים עתה במשרות ראשונות במעלה בארצותיהם. מדריכים קלאיים מרואנדה-אורונדי קיבלו אשתקד הדרכתם בי מושבי עובדים בישראל ויש להניח כי קשרים אלה יתהדקו עתה גם בענפי המשק האחרים. השימוש בבולי-דואר התחיל ברואנדה אורונדי רק ב-1916. היו אלה בולי קונגו הבלגית משנת 1915 עם הדפס-רכב מתאים. רק בשנת 1931 הופיעה סידרה מיוחדת לרואנדה ואורונדי אך גם לאחר מכן השתמשו בבולי קונגו הבלגית עם הדפס-רכב.

שמה ההפוך הבלגי באפריקה — רואנדה-אורונדי זכה בתחילת החודש בעצמאות מדינית ולמשפחת העולם הצטרפה מדינה אפריקאית חדשה. אספני בולים יפתחו דף חדש באלבומיהם ואלה שירצו בכך, ימשיכו לאסוף את בולי רואנדה העצמאיים בהמשך לבולים שהוצאו בעבר על-ידי הבלגים.

בינתיים נמסר כי האזרח היווני י. קגיאורגיס, שרצה באוקטובר אשתקד את ראש ממשלת אורונדי די הנסיך ל. רבאגאסורה הוצא להורג ביריה באומומבורה. לאספני בולים עניין מיוחד בבולי המדינה החדשה, שכן רבים הם האספנים המאספים את בולי המדינות העצמאיות באפריקה, שלא להזכיר את אספני בולי מושבות בלגיה, שבודאי ימשיכו לאסוף את בולי רואנדה העצמאיים.

רואנדה ואורונדי — שתי ארצות שהיו עד למלחמת העולם הראשונה חלק ממזרח-אפריקה הדרומית והועמדו אחר-כך תחת מנדט ונאמנות של בלגיה התיינה מעתה מדינה ריבונית ה-106 בי מספר מדינות האו"ם. החל מן הראשון ביולי 1962 פג תוקפם של בולי בלגיה שהוצאו בשביל

ממשלת בלגיה עשויה לפנות כ-2000 אזרחים אירופיים מארונדי, אם יתעורר הצורך בכך, בעקבות הכרות עצמאות רואנדה ואורונדי ביום 1.7.62 — על כך הודיע הנציב העליון הבלגי בטרטורייית-החסות, קולונל אדו-ארד הניקוי.

הנציב הבלגי הוסיף ואמר, כי מרבית האוכלוסיה האירופית מרוי כות עתה בשלוש ערי המפתח בשתי הטרטוריות, הנמצאות תחת הגנת הכוחות הבלגיים. עם זאת אמר, כי ברואנדה מצויים כ-50 אירופים בלבד ומצבם מעורר דאגה.

ברואנדה הצהיר נשיא החבל ג. קאיאבנדה, כי הכוחות הבלגיים יישארו בארצו גם לאחר ה-1 באוגוסט, המועד האחרון לי שהות הכוחות הבלגיים במדינה זו.

צוררי ישראל (סוף)

שוגאים תמידים. במלחמות 1742—1740 סברו האוסטרים שיהודי בוהמיה ושליזה עזרו לאויב מרצונם למרות שלא היה זכר לה מעשה בגידה החליטה הקיסרות לעשות נקמה ב"אויבי המלכות" והוציאה בשנת 1744 צו לגירוש יהודי בוהמיה. לא עזרו תחנונים לביטול הגזירה והתערבויות של מדינאים ממערב אירופה. לאחר שלוש שנים חזרה בה בהשפעת השלטונות המקומיים, אישרה זכות ישיבה לעשר שנים נוספות אולם הגדילה את "מס הסובלנות" והשתדלה להוציא מהם כסף ככל האפשר.

יהודית שיצאה להקביל פניו עם כניסתו החגיגית כאפיפיור, לא נתן לנשק רגלו, אלא דרש שינשקו את האדמה שליד רגלו. הגיביל את היהודים לישיבה בגיטאות בדוכסות פרוה ובאורבינו.

מריה טריזה 1717—1780

(בלגיה, צומשטין 579, 923) אוסטריה, צומשטין 133, 154) האשה היחידה שישבה על כסא המלכות באוסטריה גרמה ליהדות צרות יותר מכל המלכים שמלכו לפניה. בגלל רוגזה על המלחמות שבהן לא הצליחה, שפכה את חמתה על היהודים, שראתה בהם

לנופש ולמטייל

"אגד תיור" מציע לך מבחר רב ומגוון של טיולים עממיים לכל המקומות המענינים בארץ. לוח שבועי קבוע לכל ציר וציר - לנוחות המטייל.

הפעולות מיוחדות לכל בתי המרגוע בארץ.
טיולים מיוחדים מבתי המרגוע להכרת האזורים בסביבה.

פרטים והרשמה:

תל-אביב: רח' בן-יהודה 59, טל. 232004
ירושלים: רח' יפו 42, טל. 24000
חיפה: רח' גורדאו 4, טל. 68888

טיילו בארץ עם אגד

קופת חולים של הציונים הכללים מעמידה לרשותך

מרכז רפואי משוכלל על צוות מומחיו בכל ענפי הרפואה, מצוייד במעבדות, מכוני רנטגן, מכוני אבחון, מכון לשיקום אורתופדי וכו', המבטיחים עזרה רפואית יעילה ורמה מקצועית נאותה.

רשת מרפאות של המוסד:

- רשת מרפאות של רופאים פרטיים - איתם קשור המוסד.
- חלוקת תרופות חינם בכל הארץ.
- בית מרקחת מרכזי ומחסן ארצי של הקופה מבטיחים אספקה רצופה וסדירה גם בעיתות חרום ומחסור.
- כל זכויות הביטוח המלא כולל אישפוז חנם בבתי חולים ממשלתיים ועירוניים עד גיל 65.
- גם אם הנך מעל לגיל 65 מוצעת לך בחירה חופשית של רופאים שיגישו לך טפול רפואי חנם.
- בתי הבראה של המוסד בצפת ובטבריה.
- הקופה פתוחה לכל אשה במדינה - ללא תשלום השקפה, מעמד או השתיכות מפלגתית.

פרטים והרשמה:

במרכז הרפואי בתל-אביב, רחוב בכורי העתים 15
טלפונים: 24139, 24138, 28508 ובכל הסניפים בארץ.

פרפראות

אין צייר בעייר

„מידענו“ ג. המורי, צייר הבן לים ה„ישראל“ שירד לאוסטרליה, מוסיף לעשות חיל ביבשת החמי-שית. לפי הודעת שלטונות הדואר האוסטרליים, נבחרה הצעתו של הגרפיאי היהודי המתגורר כיום בסידני, לביצוע אחד משני הבולים שיופיעו לקראת סוף השנה, לכבוד „משחקי האימפריה והקומונוולת הבריטיים“, שיערכו בפעם הש-ביעית; השנה — בעיר פרת, בירת מערבאוסטרליה. הבולים יהיו בני 5 פנס ושני שילינג ושי-לושה פנס. הדרג הנמוך — יראה ציור של „טלף-הקנגורו“ (הפרח הלאומי של מערבאוסטרליה) על רקע נוף העיר פרת. הדרג הגבוה, בביצוע ג. המורי, יראה את סמל העיר המארתת. כן תוציא אוסט-רליה איגרת-אוויר (בת 10 פנס) ועליה סמל העיר פרת, לכבוד מאורע ספורטיבי בינלאומי חשוב זה.

הוצאות נוספות של אוסטריה תכלולנה השנה א) בול בן 5 פנס למלאות 100 שנה להציינה הרא-שונה של יבשת אוסטריה, מדרום לצפון; ע"י ג'ון מקדואל סטיוארט, בשנת 1862, מיבצע, שאיפשר את הקמת הקו הטלגרפי הטרנאנט-אוסטרלי הראשון, שבאמצעותו נקשרה אוסטריה, כעבור עשר שנים, בפעם הראשונה, בקשר טלגרפי עם העולם החיצון; ב) בול בן 5 פנס, לכבוד העוידה העולמית של התאחדויות נשים כפריות, שתיערך בחודש אוקטובר במלבורן.

הנשיא קנדי בבולי טוגו

טוגו היא המדינה הראשונה שהוציאה בול מיוחד עם דיוקן נשיא ארצות הברית, ג'ון קנדי. ב-4 ביולי, יום העצמאות של אר-צות הברית הופיעו בטוגו שישה בולים לרגל ביקורו של נשיא

טוגו, סילבנוס אולימפיו בארצות הברית. הבולים מראים את „הבית הלבן“ בואשינגטון ודיוקניהם של שני הנשיאים — קנדי ואולימפיו.

נוסף לבולים אלה הופיע גליון חגיגי שבמרכזו אחד הבולים מן הסידרה, בערך של 100 פרנק, מתתחיו דגלי שתי המדינות — ארצות הברית וטוגו ומצידי — בתי הנשיאים בואשינגטון ובלומה, בירת טוגו.

בעמוד זה לוקטו קטעים מ„מערב“, „דבר“, „למרחב“ „ידעות אחרונות“ ו„הארץ“.

קיטר הבש בן 70

מפת קונגו (אליזבטוויל), הוד מעלתו היילה סילטייה — קיטר הבש וחיל אתיופי מכוח החירום

„פקקי תנועה“ על-גבי בולים

לבירת גיניאה החדשה הנתונה לשלטון אוסטריה, יש כנראה בעיות תנועה משלה, כפי שיש בעיות תנועה לכל מטרופולין אחר בעולם. בעיקר רבה צפיפות התנועה בפית הרחובות דוגלאס ומאסגרייב.

מצב-ביש זה צוייר על-גבי בול חדש, בערך של שלשה שילינגים, שפורסם לאחרונה על-ידי ממשלת אוסטריה עבור גיניאה ה-חדשה והאי פאפואה.

של האו"ם בקונגו ייראו בסידרה בת שלושה בולי אתיופיה חדשים. שלושת הבולים יופיעו ב-23 ב-יולי והם נועדו לציין את יום הולדתו ה-70 של הקיסר ומלאות שנתיים לשירותם של חיילי את-יופיה בכוח החירום בקונגו. מהדורת כל בול תהיה בת 500 אלף העתקים.

בולים מסייעים

בנילוזי גניבה

כשהופיעו בצרפת 4 בולים, שתיארו יצירות של ציירים ידועים בני-זמננו, עורר הדבר מחאה נמרצת מצד חוגי הכנסיה והקהל, שטענו כי הבולים נושאים אופי בלתי-חינוכי.

הכוונה, ליצירותיהם של ז'י. בראק — „היונה“; ה. מאטיס — „עירום בכחול“; פ. סזאן — „הקלפנים“; ור. דהלה-פראני — „ה-14 ביולי“.

ברם, משגנבה התמונה המ-פוסטמת של סזאן, „הקלפנים“, הביאו הבולים תועלת, כשהמשרה השתמשה בתדפיסי-בולים, שהופצו בקרב הקהל וסייעו בדרך זו למציאת התמונה היקרה.

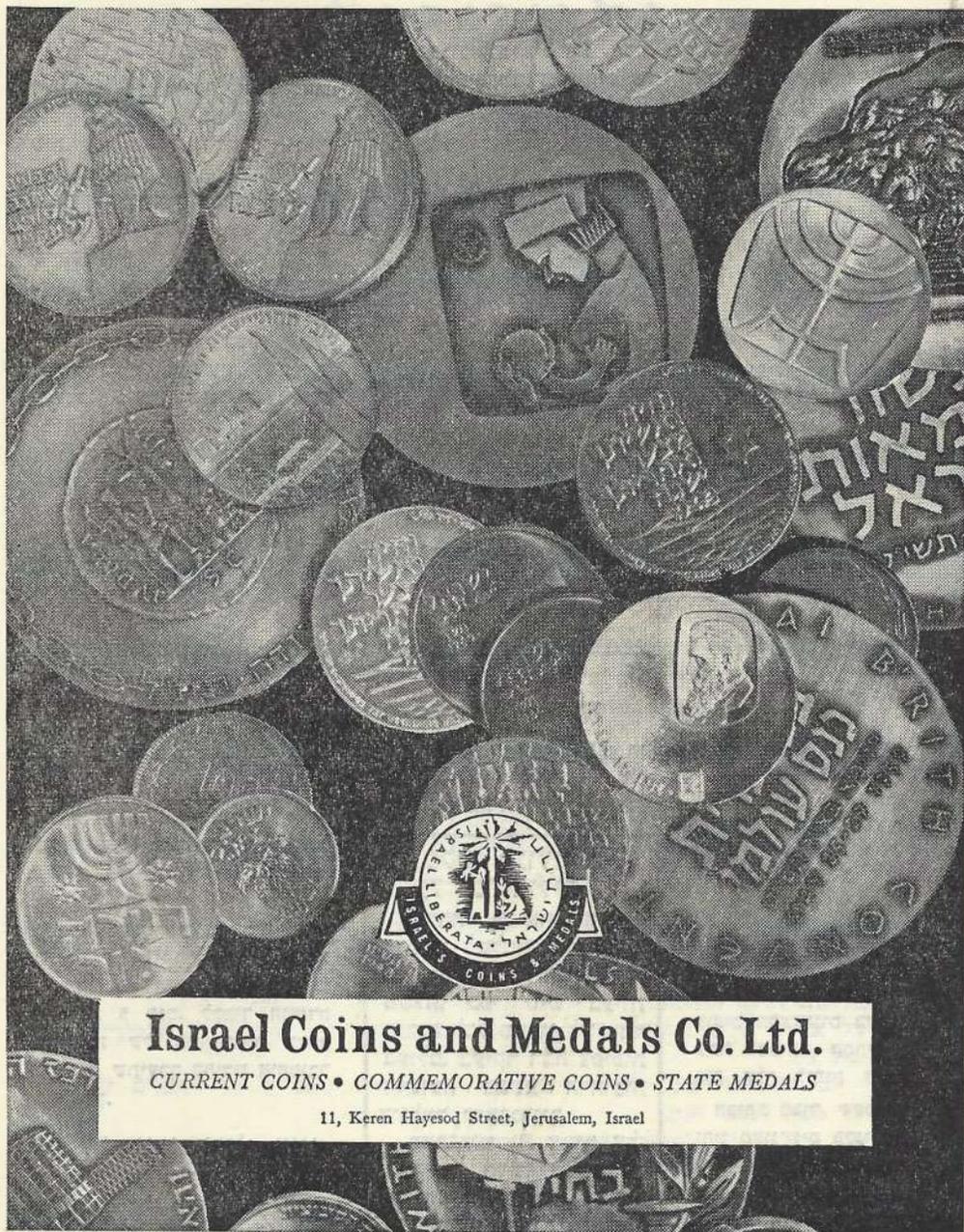
אי למכירה למטרות בולאיות

העתון „פילטליק אקספורטר“ מודיע, כי האי ברובנסי — עליו פרסם באדן פאול את מחנות ה-צופים הראשונים בעולם — עומד עתה למכירה. המחיר הנדרש — 200 אלף לירות שטרלינג.

הכותב סבור, שעסקנים בולאיים יהיו מעוניינים בקנייתו, שכן תה-יה להם הזכות להוציא בולים אוטונומיים, המוקדשים למלחמה בקדחת או לשנה הגיאופיסיית.

כמה איים קטנים, הוציאו השנה בולים המוקדשים לנושאים שונים ועשו ע"י כך עסקים מצויינים.

החברה הישראלית למדליות ומוטבעות בע"מ

Israel Coins and Medals Co. Ltd.
CURRENT COINS • COMMEMORATIVE COINS • STATE MEDALS
11, Keren Hayesod Street, Jerusalem, Israel

פרטים במחלקת ההפצה של החברה : תל-אביב רח' בן-יהודה 57, ובמשרד הראשי, ירושלים רח' קרן-היסוד 11.

הופיע !

אלבום איאזרפי
ארצות ועמים
כתמונות

* אלבום נהדר בכריכה פלסטית עם מנגנון מיוחד להכנסת והוצאת הדפים.

* האלבום מכיל פרטים מאלפים ומעניינים על 40 ארצות ועמים ומעוטר בציורי פרידל שטרן.

* באלבום מקום מיוחד להדבקת תמונות גולד בנד ובשלמותו הנו נכס להעשרת והרחבת ידיעותיך על ארצות וגם עמים.

* שמור היטב על האלבום כי הוא מיועד להכיל את המשך מבצע "ארצות ועמים בתמונות" שיערך גם בשנת הלימודים תשכ"ג.

* הפתעה צפויה לרוכשי האלבום — השתתפות בהגרלת פרסים יקרי ערך. פרטים בשאלון המצורף לכל אלבום.

* מחיר האלבום 1.50 ל"י. ההרשמה בכל חנויות המכולת.

עם הופעת האלבום אנו מארגנים עתה

מבצע השלמה

של תמונות "גולד בנד" לכל אלה אשר חסרות להם תמונות מהמבצע. "טופס השלמה כנ"ל — מצורף לתמונה מס. 39 שחולקה בשבוע שעבר.

אספו
בולי
דואר
ישראל

השירות
הבולאי

תל-אביב-יפו * ירושלים * חיפה